

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cileiro \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oglepaju n. pr. (May 31-1927) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite je pravočasno, da se vam ne ustavi list.

KMEČKO GIBANJE NA KITAJSKEM.

Kitajski kmet navadno ne lastuje ali ima v najemu toliko zemlje, kot jo ima kajzar ali bajtar v Sloveniji. Ako govorimo o kitajskih kmetih, si ne predstavljamo kmetov kot v Jugoslaviji ali farmerjev v Ameriki. Kitajski kmet lastuje ali pa ima v najemu majhen kosček zemlje, pol akra, akter ali pa par akrov, ki jih obdeluje s starim primitivnim orodjem. Ako si predočimo take kmetije, tedaj lahko razumemo kitajski ekonomski bultin o kmečkem gibanju na Kitajskem in o kmečkih unijah.

Poročilo pravi, da je v nekaterih kmečkih okrajih organiziranih na sto tisoče farmerjev v unijah. To veliko število organiziranih kmetov v posameznih kmečkih okrajih nam pove, da posestva kitajskih kmetov niso velika in se ne dajo primerjati s posestvi poljskih in gozdnih delavcev v starem kraju, ako ti poleg male hiše, lastujejo še pol joha ali pa joha zemlje.

Te unije kitajskih kmetov bodo pa še narasle v številu članstva v bodočnosti. V mesecu maju se je ustanovila prva kmečka unija v provinci Anhvejs. Takoj je pristopilo vanjo do deset tisoč kitajskih kmetov. Gibanje med kitajskimi kmeti se širi tako hitro, kot se je to zgodilo ob času kmetskega punta na Slovenskem in Hrvaškem. Gibanje se je raztegnilo že v provinci Čihli in Santung, sploh v provincie, v katere prodrle armade nacionalistične vlade.

Največje število farmerjev je organiziranih v provinci Hunan. Po zadnjem poročilu je v tej provinci organiziranih 1,200,000.

Poročilo pravi, da je glavni vzrok tega hitro narasajočega kmečkega gibanja splošni politični nepokoj, pa zaostale gospodarske razmere, ki so gušile in tlačile kitajske kmete skozi stoletja k tlom. Večina kmetov v južnih provinciah, pravi poročilo, sploh ne lastuje zemlje, izvzemši majhnega kosčka, tako da se kmetje komaj zelo borno preživijo. V provinciah Hunan in Kiangsi je število kmečkih najemnikov veliko večje kot število lastnikov kmetij in poljskih delavcev.

Večina teh kmetov ne lastuje torej zemlje, ali pa tako malo, da mora vzeti še zemljo v najem, da prehrani najbornejše svoje družine. Najemnino odplačujejo v poljskih pridelkih in lastnik zemlje dobi od 50 do 60 odstotkov od najemnikovega pridelka. Najdejo se pa izjeme, ko mora najemnik dati lastniku zemlje od 70 do 75 odstotkov. Tak najemnik komaj krije najprimitivnejše življenske potrebe.

Navadno so kmetije "neodvisnih" kmetov tako majhne, da jih ena sama slaba letina prisili, da si izposodi denar pri vaškem oderuhu ali posojevalcu denarju. To dejstvo nam pojasnjuje, zakaj čitamo o velikih lakotah, ki razsajajo v Kitaju po slabi letini in da ljudje umirajo v velikem številu lakote. Vaški oderuhi jim računajo za izposojeni denar od pet do deset odstotkov obresti. Ob času slabe letine ne tepe kitajskega kmeta le slab pridelek, ampak tu je še posojevalec denarja, kateremu mora kmet vrniti denar v prihodnjem letu z obrestmi vred, ali pa narediti novi dolg, da krije starega. To se ponavlja tako dolgo, dokler ga posojevalec ne spodi z njegove kmetije, ako je njegova, ali mu pa proda njegovo premoženje — domače živali, perutnino, primitivno orodje itd., da tak kmet postane poljski delavec.

Kjer so take razmere, je ugodnost velika, da se razvije velika organizacija kmetov in poljskih delavcev. Buletin pravi, da kmetje v glavnem zahtevajo znižanje najemnine, odpravo davka na kmečke najemnike, znižanje obrestne mere na posojila, žitnice, v katerih naj se brani žito za slučaj slabe letine, reformiranje uradov, občinske zastope za vsako občino, razoborožitev vaše policije in ustanovitev ljudske milice.

Fakti v tem poročilu govore jasno in določno, da sedanje gibanje na Kitajskem ne izvira samo iz modernega industrijskega proletarijata, ampak da imajo svoj glavni izvor v kmečkem ljudstvu. To kmečko prebivalstvo v Kitaju šteje okoli 360,000,000 oseb.

Cimprej se preobrat v Kitaju izvrši, toliko bolje za vso človeško družbo. Dokler so v Kitaju take družabne razmere, v kakeršnih ne more živeti beli človek ni en teden ali dva, toliko časa človeška družba ne more vidno napredovati in razviti do svoje popolnosti.

Franciškani si življajo!

Kutarska kompanija v Chicagu, ki publicira časopisno žalostr petkrat v tednu — kadar ni cerkvenega praznika, a teh je dosti — vidi razne strahove v svoji temni puštniji pa si dela korajž s tem, da življa.

Dva incidenta sta izzvala občajno življanje v franciškanski kuli.

Prvi je bil propast "Glasa Svobode". Kutarji in njihovi hlapci vidijo v tem incidentu "velik triumf" katoličanstva in "velik poraz" svobodomiselstva. He, he, počakajte malo! Ako imate trohice pojma o poštenosti, lahko veste, kako jalovo je vaše veselje.

V Ameriki je propadlo že mnogo slovenskih listov. Propadla je katoliška "Nova Domovina", ki je bila celo dnevnik nekaj časa. Propadel je katoliški "Glasnik" v Calumetu, propadel je katoliški "Mir" v Pueblu in ravnotam katoliške "Coloradske novice". Propadel je duluthski "Narodni Vestnik", ki ga je urejeval znani Majk, ki danes "urejuje" glasilo katoliške jednote. Propadli so razni drugi listi. Propadel je tudi prvi in najstarejši list "Amerikanski Slovenec". Ko je bil ustanovljen v Chicagu, ni mogel nikamor, dasi ni imel nobenega konkurenta. Pokojni Buh ga je moral vzeti k sebi v Tower, da ga je obdržal pri življenju. Kasneje v Jolietu, kamor se je bil preselil vodilni katoliški list, je neprestano hiral, dokler ni pred par leti zaspal v Gospodu — nakar ste vi, kramarji z vero, izkopali in kupili njegove kosti, jih oblekli v kuto in zdaj strašite s skeletom, ki je tako suh, da se takoj užge na solncu, če bi ga prinesli iz bassemanta na jasen dan! In koliko časa boste strašili s tištim okostenjakom?

"Glas Svobode" ni propadel radi kakšnega propadanja svobodne misli med ameriškimi Slovenci, pač pa zato, ker je prišel v roke človeku, ki ne zna graditi, temveč samo razdira. Mi smo takoj vedeli, da je listu odvzeto čim je prišel Zvonko k listu kot njegov lastnik. List je zadnje čase več škodil svobodomiselstvu kot koristil. Zal nam je, da je tako prišlo, toda pomoči ni bilo. Zal nam je radi tega, ker je "Glas Svobode" svojočasno vršil dobro delo za probujanje našega delavstva v Ameriki; oral je ledino in položil temelj Slovenski narodni podporni jednoti ter bil štiri leta njeno glasilo. Kljub vsemu temu pa izguba tega lista ne more več danes poslabšati položaja. Nalogo, katero je vršil nekdo "Gl. Sv.", vrše danes drugi listi boljše in efektivnejše.

Kutarski kvaki, zapomnite si: Svobodomiselnih, agnostičnih Slovencev v Ameriki je vedno več in jih bo vedno in vedno več! Smrt posameznika, pa naj bo oseba ali list, ne more več zadržati ali osliniti napredka. Kjer pade eden, zagrabita dva! Vi, ki tako radi štejete naročnike "Prosvete", zakaj enkrat ne poveste koliko naročnikov imate vi! Ako je vaša logika prava, bi morali imeti približno 18,000 naročnikov — kolikor je menda odrastlih članov katoliške jednote. Ali jih imate? Like fun! To je torej — po vaši logiki! — dokaz, da katoličanstvo propada med ameriškimi Slovenci. Ljudje ne marajo za vaš kutarski plakat.

Druga stvar, radi katere si kutarska družina žvižga h korajži, je Anton Kristanov obisk Amerike. Kazimirjeva familija je v skrbeh, kdo ga je povabil sem in če morda ni bil pozvan, da nas reši. Tako smešno že dolgo nismo čitali. Dovolite, opasani, da vam pojasnimo.

Antona Kristana ni nihče vabil sem, ima pa on sam pravico kot poštenjak, da obišče rojake v Ameriki kadar hoče in da jim kot strokovnjak v združništvu in ekonomiji pove svoje mnenje o razmerah v Jugoslaviji, ako hoče. Naši ljudje v Ameriki pa imajo pravico, da

sklepejo shod ali aranžirajo predavanje v tej ali oni naselbini in povabijo Antona Kristana, da jim pove, kar zna. To pravico imajo in vzeti jim je ne more nihče, najmanj pa vi, kajti rimsko-katoliški Boston še ni uničil vse svobode govora in tiska v Združenih državah. Anton Kristan pa ni prišel reševati nikogar, najmanj pa vas, zapiti in razbrazdani franciškani, in tudi vas ne, franciškanski hlapci, ki ste že tako potegnjeni in zadržani, da ne veste več, kje se vas glava drži.

Bodite pa prepričani, da Antonu Kristanu ne bo nihče poljubljalo roke niti klekal ne bo pred njim kakor ste vi delali lani, ko vas je obiskal ljubljanski škof Jeglič. Ne, takega pasjega ponizanja in klekoplazstva med nami ne bo v svobodni republiki! Mi smo ljudje! To pa lahko rečemo. Ne plazimo se po tleh pred nikomur: kot politiki!

In kadar si boste spet žvižgali, povejte vendar, zakaj je zaštrajkal in vas pustil na cedilu vaš gospod Trunk, s katerim ste se toliko ponasali še pred enim letom!

Cloudburst.

OSEBNOST UMORJENEGA POSLANIKA VOJKOVA.

Vojkov, žrtve monarhističnega atentata v Varšavi, je bil malo znan v inozemstvu. Vzrok njegove nepopularnosti tiči pač v tem, da ni bil nikoli med voditelji vladajoče stranke in vlade. Očividno so mu manjkale vse tozadevne zmožnosti. Ni bil niti govornik, niti publicist in tako si kot ljudski tribun ni mogel pridobiti splošne priljubljenosti.

Vojkov se je vrnil v Rusijo 1. 1917. po marčevski revoluciji. Njegov oče je bil učitelj Peter Lazarevič Vojkov. Dal ga je v šole, kjer se je že v ranih letih pridružil pristajam socialne demokracije. Šele v inozemstvu se je pridružil boljševiški frakciji stranke. Ko se je okoli leta 1905. v okolici Zeneve in Zenevskega jezera zbirala železna khorta velikih zaročnikov, ki so po svetovni vojni pritegnili oblast v Rusiji naše, je bil v tej družbi tudi Vojkov. Proslavil se je z atentatom na policijskega ravnatelja mesta Jalte na Krimu, generala Dumbadžaja. Sicer se stvar ni nikoli natančno pojasnila, a je bil Vojkov kljub temu obojen v ječo, iz katere se je rešil s pobegom v Švico. Ostal je na švicarskih tleh tri leta in je zapustil njeno ozemlje leta 1917. v legendarnem "plombiranem" nemškemu vlaku, ki sploh ni bil plombiran.

V Zenevi je imel Vojkov majhno šolo, v kateri je poučeval ruski jezik in matematiko. Po povratku v domovino ga je vlada poverila v odgovornim mestu. Bil je član sovjeta za uralsko ozemlje. Pozneje je postal komisar za prehrano in je celo nekaj časa oskrboval deželo kot član centralne vlade. Bil je zelo vpliven član sovjetov v Jekaterinoslavu, kjer je živel v prognanstvu car s svojo rodbino. Umor carske rodbine je bil njegovo delo. Sicer se danes pripisuje to dejanje sklepu Jekaterinoslavskega sovjeta, toda na Vojkovo je vendar le ostal madež, ki se ni dal oprati. Vlada v Kanadi ni hotela izdati agrementa za Vojkovo kot poslanika v svoji deželi. Tudi poljski kabinet se je branil sprejeti Vojkovo za diplomatskega zastopnika v Varšavi. A medtem, ko je bila vlada v Ottavi nepopustljiva, je varšavski kabinet leta 1924. popustil, posebno radi tega, ker je Vojkov yodil eno leto prej sovjetsko delegacijo, ki je sklenila s poljsko državo mir v Rigi.

Se je obesil, ker mu je zmanjkalo piva.

Milwaukee, 29. jun. — "Kje je moje doma kuhano pivo." Je vprašal 58letni Charles Miller svojo ženo, ko je prišel z dela. Žena mu je povedala, da je vae pošlo. Nato je Miller šel v podstrešje in se obesil.

France Revk:

MED BRICI

Ni je deželice na svetu, ki bi bila tako majhna, a tako pisano mnogovrstna, kot je današnja Primorska: tolminske gore, goriska okolica, Vipava, Brda in Kras, Notranjsko in Istr. Vseka izmed teh kaže drugačno zemljo in drugačen značaj ljudi.

Med vsemi so posebno izraziti Brici. Na malih holmih nad furlansko nižino na oni strani Soče, ki se stopnjevale dvigajo proti Sabotinu in Sv. Gendri, so na vseh vrhuncih posejane vasi, v zložne obronke pa se raztezajo vrtni in vinogradi.

Pomlad in poletje sta na teh višinah in v malih dolinicah polzečih voda brez primere lepi. Ne čudim se, da je na teh gričih zraslo veselo ljudstvo; čudil bi se, če bi bilo vase zaprto in čemerno.

Bric pravi sam o sebi: "Mi ljubimo petje in godbo, vse drugo nam ni nič mar." Pozabili so reči, da ljubijo tudi vino, ali — to je samo po sebi umljivo. Pa zastave tudi, pisane trakove in parado sploh.

Eno izmed prosvetnih društev južnozapadnih Brd se je pripravljalo na domačo slavnost v počastitev spomina pesnika Gregorčiča. Bil sem vabljen, naj jim govorim o pesniku. Nisem prišel, ker sem bil zadržan.

Slavnosti ni bilo. Zvedel sem, da radi tega ne, ker mene ni bilo. Odložili so jo za teden dni.

Hoteli so imeti mene. Ne zaradi mene samega, zaradi katerega koli, ki bi prišel iz mesta, jim izpregovoril par besed in povzdignil slavnost. Ker so se spomnili mene, so me že razglasili ljudem in ni bilo odloga.

Šel sem, da govorim govor, ki sem ga po vojni v teh krajih govoril že večkrat, in jim izpolnim željo.

Od Moše je po cesti v Brda dihala pomlad z vseh strani. Med prve holme, v dolg raven drevored proti Vipolzam, ki slone v bregu in obračajo svoj obraz k solncu. Po ovinkih proti Medani, rojstnemu kraju pesnika Gradnika, ki se izgublja na levi na vrhu griča. Proti Dobrovemu, od koder se je v mračnih obrisih kazal črn srednjeveški grad.

Mrak je že padel na zemljo. Luna je svetila skozi pretrgane oblake, ki so se v neumornem begu kopolili, bližali in oddaljevali. Od polzečih voda so se glasile žabe; iz gošče akacij; z višine samotnega drevesa, ki je ostalo kot oče te prirode sredi brega, se je oglašal čuk.

Nekaj mehkega, lirični pesmi sličnega je vstajalo iz zemlje. Nič strahotnega. Čuvstvo, ki me je objemalo, je bilo podobno prvim uram ljubezni. Vse iz furlanske ravnine v položno cesto; ki je rastla iz doline na breg, pa v toplo roko briskega človeka, ki me je prvi pozdravil in dejal: "Torej ste prišli? Bali smo se, da vas ne bo."

Ne hilim se, če rečem, da imam Brice rad najrajši izmed vseh naših ljudi. Morda zaradi njihove veselosti ali zaradi lepe zemlje, v katero razpredajo svoje korenine. Kadar sem z njimi, občutim živo pesem v sebi.

"Saj ni posebnega," se opravičujejo. "Po domače ... Boste že potrpeži."

Kakor da so zame pripravili slavnost, ne zase. V podolžni sobi je postavljen zasilen oder, stene so okrašene z zelenjem, na odru visi slika pesnika Gregorčiča, pod njim je na polni papirja z velikimi rdečimi črkami napis, ki opominja vsakogar, kakšno počačenje se ta večer vrši.

Kakih sto sedežev je v sobi, ki se polagoma napolnjuje. Prva vrsta je prazna. Sredi vrste stoji poseben stol z naslonjalom, na tem leži blaznica, ki je z rdečimi cveticami vezena; na tleh pred stolom je majhna pisana preproga, na kateri lahko počivajo noge.

"Tu smo pripravili za vas," pravi eden društvenih odborikov.

Bilo me je sram. Branil sem se. Toda tu se ni moglo ubraniti. Če bi se ubranil, bi jim pokvaril pol večera. Ne iz kake hlapčevske uslužnosti ali zgolj iz vkladnosti njih značaja izhaja.

iz katerega ljubijo pisane mlaje in farkove, ples, in godbo.

Zastor se je dvignil. Eden izmed njih je pozdravil moj prihod z vznesenimi besedami. Ne smem tajiti, da govornik s prividenki, ki so mi poganjali kri v obraz, ni štedil. Končno je vzel iz vaze šop svežih cvetic in mi jih je podal kot dar vseh članov društva.

Ko je bil ta, za Brice neizogibni, zame težki del večera končan, je prišel na vrsto Simon Gregorčič.

Ni bil prikraščen. Odložili so se mu obino, dasi preprosto. Na odru je nastopil pevski zbor z Gregorčičevimi pesmimi. Sledila je deklamacija deklamaciji. Med posameznimi točkami je bilo občinstvo narodne pesmi.

Ob toliki tihoti in pozornosti občinstva o Gregorčiču se nikoli nisem govoril. Niti enega giba nisem videl v ljudeh, niti enega diha nistem čul.

Se nikoli nisem tako živo občutil moči pesnika, ki si je v ljudem. Prepričan sem, da je Gregorčič prenošal slutil, da bo postala vsaka njegova beseda ob svojem času njegovemu ljudstvu tako dragocena hrana kakor je bila mana Izraelcem v puščavi. Vsak verz danes je stokrat večjim odmevom zasvetil v duši, kot je zvenel nekdaj.

Kateri slovenski pesnik je tako do dna izvršil svoje poslanstvo? Jaz ga ne vidim ...

Skoraj edini je, ki ga danes naš mlajši naraščaj pozna. In vendar jim v stoterni meri daje vsega, česar potrebuje duša za svojo oporo.

Nisem zapisal teh vrstic samo v karakteristiko Bricev, zapisal sem jih tudi zaradi tega, da vidite, kako se širijo in čuvajo peroti pesniškega genija med našimi griči.

Ko so polnočne zvezde trenile s svetlim očesom izza oblakov in so se črne sence usule na ulice vasi, nas je pobožala roka pomladi. Z višine zvezd, iz dna mračnih dolin in iz daljnih mežikajočih luči, iz nas samih je vstajal vsepričujoči in vse tolažeči Gregorčičev duh.

Neurje na Zapadu.

Salt Lake City, Utah, 29. jun. — Silno neurje, ki je pred kratkim tu razsajalo, napravilo veliko škodo in zamašilo vse izhode deželne in državne ceste in ki je na več mestih povzročilo zanesitje kanjonov, še posebno Price kanjona, je večerjalo bilo ponovljeno s silnom nalivom, ki je ustavilo vlake in sploh vse promet. Pričakuje se, da bodo vlaki v nekaj urah zopet pričeli voziti. Okoli 300 potnikov, turistov je bilo zajetih v neurju in so obstali na cesti, ker je bila cesta zasuta pred in za njimi. Cestni nadzornik je dejal, da bo vzelo par mesecev, predno bo poprava cest uravnana.

Baron, ki je nabiskal dekle, mora sedeti šest mesecev.

London, 29. jun. — Baron Gerald Maxwell-Willshire, ki je pred enim mesecem poplaval in plesal z 22letno lepoticarko Jean Olds do štirih jutraj, nato pa jo je v avtu odpeljal v gozd kjer jo je prisilil, da se je slekla do nagega in potem jo je privezal k drevesu ter namazal po vsem telesu s črnilom za barvanje peči in pustil tamkaj, je bil večerj obsojen na šest mesecev zaporu za ta čin. Baron se je izgovarjal, da je bil pijan in skliceval se je na svoj vojaški rekord iz časov vojne, a vse to mu ni nič pomagalo.

Kemal paša se zdravi na Češkem.

Karlovi Vari, Čehoslovakija, 29. jun. — Mustafa Kemal paša, predsednik turške republike, je prišel večerj z velikim spremstvom v tukajšnje toplice, kjer ostane nekaj časa. Kemal je bolan na jetrih. Kakor pripovedujejo, je Kemal svetovni pravak v kajenju cigaret. Navadno pokadi do 200 cigaret vsak dan.

Stavka tobačnih delavcev v Manili.

Manila, Filipini, 29. jun. — 650 delavcev, ki izdelujejo smodke, je tukaj zastavkalo za višjo mezo. Ena glavnih tobačnih tovarnov v Manili počiva.

ŽARKOMET

Kdo, kdo, kdo???

Ako razoroževalci v Zenevi res razorožijo nekaj sveta, kdo pa razoroži razoroževalce, kadar se pograbiijo med seboj?

Izkričate si grla!

Četrty julij je tu. Spet bo treba povedati svetu, kako ljubimo našo ameriško domovino in kako lepo se nam zdi, da je pred pol drugim stoletjem in enim letom ta lapa naša domovina pokazala figo angleškemu kralju, ki je bil takrat še res kralj.

Najlepše se pa to pove, če s lojalni državljani postavimo na levo nogo, podpre z desnico pljuča in navsamo požene sapo proti luni, potem pa seže v žep, potegne pištolo in odda vseh šest ostrih v sosedovo hišo. Nato pa pozove vseh svojih sedem sinčkov, jim da vsakemu eden kos dinamita ter jim pokaže, kako si morajo odbiti prste na rokah in spodnjo čeljust od glave.

Na ta način bo slavna obletnica najslajnejše proslavljena — in faktično se tako tudi proslavlja vseh zadnjih 150 let.

Tako delajo vsi dobri in pametni državljani. Kdor pa je slab in neumen, kot sem jaz, ne bo tega delal, temveč pojde kam na deželo in se skrije v samoto, kjer počaka drugega dne, ko se hnci vrnejo v norišnico.

Ohiok v Kansas Cityju.

Dopisnik iz Kansas Cityja poroča v Prosveti, da so jih obiskali rojaki iz južnega Kansasa mimogrede iz zdravilišča. On je vesel tega in se jim priporoča za obisk še v bodoče. Dragi pisec, iz te moke najbrž ne bo kruha, ker oni so drugačnega mišljenja kot ste vi in prav gotovo jim ni bil všeč oni dopis; oni ne ljubijo rdeče barve. Lahko pa stavim pet kray proti enemu grošu, da so se ustavili v Kansas Cityju samo zato, da si ogledajo novo "gaspudovo" palačo in pa "ga spuda" samega. In če bi bil ti, Žarkomet, takrat posvetil, bi bil nedvomna videl svetinje in škapulirje pod njihovimi srajcami. — Rdeča barva iz južnega Kansasa.

Krtačica na desno in levo.

Cenjeni Rudolf Kreč! Bil je postavljen orjaški Žarkomet na svobodomiselni podlagi, ker pa nečemo, da bi se spremenil v slamo, te prosim, da piši ti kaj podučljivega. Morda ti spremeniš "šaro" v dobro orodje in z dobrim orodjem se lahko zgradi kaj koristnega. Ne misli pa, da svobodomiselni ljudje živimo samo za resnost in posmrtno veselje. — Krtačica.

No, Johnstonska žlehtnoba! Praviš, da je Krtačar izgubil krtačo. Najbrž si jo ti našla, zato mi ponuja nagrado. Želim, da se zbudiš iz spanja in ne praskaj se, kjer te ne srbi. — Krtačica.

Ti, Kanajla iz Lowe, se pa nič ne brigaj, kaj jaz delam s krtačo. Če se ji kaj slabega pripeti, ne boš ti odgovorna. — Krtačica.

Svet je "pukljast".

Ljubljeni Žarkomet! Posveti mi povej ml, če so vsi ženin, ki oglašajo za neveste in iščejo gospodinje po listih, dobili kar so iskali. Nekaj nas je slovenskih pešlaric, ki trdovratno molčimo in se ne odzovemo na nobeno tako vabilo. Rajši garamo dolgo ure na dan za ljudi tujih narodnosti, ki nam neradi dovolijo vsaj en dan v tednu za razvedrilo. Oh, če bi ta svet bil samo ravno polje, da bi videla kod ljubi moj gre! — Kuharica, Harvey's Lake.

Pertinentna vprašanja.

Ali bo prihodnja konferenca ravno tam?

K. T. R.

Chamberlin na Bavarskem.

Monakovo, 29. jun. — Chamberlin in Levin sta večerj letel iz Varšave v Švico spet pristala v Monakovem. Chamberlin je rekel, da je zgrešil srečno linijo, toda Nemci so anenja, da sta Američana najbrž šla na tla radi dobrega monakovskega piva.

Vesti iz Jugoslavije

PISMO IZ SLOVENIJE.

(Osvobodilna Fronta.)

Pri nas je navadno zmerom kaj novega; če ni ena stvar, je pa druga na vrsti. Navadno je to zmeraj kak spor. Najprej je bil z Italijo, ki se ni končal; zatem pa je prišel še spor z Albanijo, ki je privedel tako daleč, da so diplomatski odnosi popolnoma prekinjeni med obema državama. Sicer je precej dolgo trajalo, preden je zapustil tudi albanski poslanik našo državo. Kakšne bodo posledice tega, pa ni mogoče predvideti pri najboljši volji. Sedanjí zunanji minister Marinković je je očitno polomil, ker je bil preveč energičen to pot. Bile so namreč na vrsti že vse hujše stvari, ki pa niso privedle do prekinitve diplomatskih odnosov, kot je bila to pot aretacija našega tolačca. Sedaj so dobili vsi naši konzuli v Albaniji nalog, da jo zapuste in so vsi stiki s to državo prekinjeni.

Pa ne samo zunanja kriza. Tudi v državi imamo krizo. Te dni je podal demisijsko pismo minister dr. Sraklić, raditega, ker mu ni uspelo, da bi prišel v vlado bivši notranji minister Boža Maksimović. Njegova demisijska je bila sprejeta in ga je padomestil dr. Ninko Perić. Vse to je posledica sporov med radikali in vlado. Pa ne samo to. Zadnje, kar je tudi najnovejše, je to, da je Narodna skupščina (parlament) razpuščena in razpisane nove volitve, ki bodo dne 11. septembra 1927 po vsej državi. Nova skupščina pa bo sklicana dne 5. oktobra t. l.

Letos bomo tedaj volili. Dosedanja skupščina, ki je bila razpuščena, je bila izvoljena dne 8. februarja, 1925. V tej skupščini ni niso imale delavske stranke nobenega zastopnika. Zato je upati, da se je položaj v toliko izboljšal, da bo dobilo tudi delavstvo v novi skupščini nekaj mandatorov. V Sloveniji imamo pa poleg tega letos še občinske volitve, pri katerih bo tudi marsikje drugače izpadlo, kot si žele meščanske stranke. Zanimivo je posebno, da so klerikaleci v svojem časopisu že kar cele strani posvetili volilni agitaciji. Domnevajo, da to pot ne pridejo tako dobro skozi in zato je treba napeti vse strune. Pričakovati je pa z vse gotovostjo, da klerikaleci ne bodo dobili tistega števila mandatorov, kot so jih imeli. Če bodo le vsi volilci storili svojo dolžnost, bo imelo delavstvo nekaj mandatorov v novi skupščini.

Posebno hud boj pa je med sedanjo vlado in radikali, ki jih hoče vlada na vsak način spraviti ob ves kredit. Zato bo boj ki se bo sukal med samimi radikali, zelo hud. Vsi sedanji ministri, ki pripadajo radikalom, bodo najbrž izključeni iz radikalne stranke. Lahko pa je mogoče celo razpad radikalne stranke, ker bo vlada, ki bo vodila volitve, gledala, da spravi vse pod svoje okrilje.

Te dni bo tudi izpolnjena sedanja vlada, ki bo vodila volitve.

Redukcije delavstva v premo-govnikih.

V premo govornikih v Sloveniji je bilo v prvem letošnjem četrtletju reduciranih v celem 1124 delavcev. V celem je namreč zaposlenih v Sloveniji 8308 delavcev v aprilu, dočim je bilo še v januarju 9432 v vseh rudnikih. To je najnižje stanje delavstva v rudnikih kar je izkazuje kdaj statistika.

Produkcija železa v Jugoslaviji.

V Jugoslaviji se producira letno okrog 5000 vagonov železa, dočim se ga proda doma samo kakih 4000 vagonov. Celotna poraba pa znaša letno kakih 6000 vagonov. Iz tega sledi, da se kakih 2000 vagonov železa uvozi iz drugih držav. V zadnjem času so se večje jugoslovanske železarnice (Jesenice, Štore in Zenica) združila v kartel.

Uboj v vinogradu. Dne 30. marca 1927 so kopali v vinogradu posestnice Ane Seruga v Velicanih. Kopači so ves dan pridno delali in ni bilo med njimi nikakih preplov. Med kopači sta bila tudi obtoženi mizarški pomočnik Anton Hladen, rojen 1893 v Cerovcih, in že pokojni Jožef Bukovec. Zvečer šele je nastal prepri v hiši Jožefa Bukovca, ki se je nekaj spril z ženo in pri tem ozmerjal in sumil tudi Hladenovo ljubico. Ljudje so nato naenkrat opazili, da je prišel iz sobe v vežo rajni Jožef Bukovec, padel čez vežni prag, se še enkrat pobral in nato zopet padel. Za njim je prišel obdolženi Anton Hladen, ga še enkrat udaril z motiko po hrbtu in nato odšel. Ženske so pobrale Bukovca, ga odnesle v hišo in opazile, da je močno krvavel iz prsi. Kmalu nato je umrl. Sodna zdravnik sta ugotovila pri obdukciji, da je dobil Jožef Bukovec močan vbojnjak v leve prsi, pri čemer je bilo zadeto srce in je Bukovec umrl na izkrevljanju. Lahko poskušamo je dobil tudi na hrbtu. Drugi dan se je javil obtoženi sam pri sodišču in se zagovarjal, da je bil v silobranu napram umrlemu Jožefu Bukovcu, ki da se je baje tepel z ženo, ona je hotela udariti moža z motiko, on pa njo napasti s škarpami. To je hotel zabraniti obdolženi, potegnil je iz žepa svoj nož, toda v tem se je obrnil proti njemu Bukovec, katerega je zabodel, da bi se ga ubranil. Žena pokojnega pa je izpovedala, da motike ona sploh ni imela v roki, ampak jo je nasprotno še skrila v veži, ker se je bala nadaljnjega prepira. Tudi je njen mož ni napadel s škarpami. Obtožba iz tega izjava, da je obtoženi nedvomno zabodel Bukovca radi tega, ker je sunil in žalil njegovo ljubico. Obtožene se je tudi pri današnji razsodi tega dela, temveč pojde kam katerega ni nihče videl in zato nobena priča ni mogla potrditi tega zagovora. Porotniki so nato izrekli, da je obtoženi Anton Hladen kriv hudodelstva uboja. Hladen je bil obsojen na šest let težke ječe.

Požar v Predosljah. Zdi se, da se po dolgem preledu čez zimo in pomlad pričenja sedaj zopet sezona poletnih požarov in požarov v kranskem okraju, ki so že lanske leto povzročili največjo pozornost in razburjenje. Dne 11. junija okrog polnoči je zasvetil v črno noč svetel ognjen svit v vzhodni smeri. Gorelo je gospodarsko poslopje s hlevom in drvarnico pri posestniku Janzeu Zevniku v Predosljah št. 19. Ker so ljudje ogenj takoj opazili, so rešili lahko živino in požar takoj lokalizirali. Orožništvo je takoj uvedlo preiskavo in vsestranske poizvedbe. Aretirali so nekega domačina, ki ga znatno obtežuje tudi ljudski glas. Radi močnega suma so ga oddali v zapore tukajšnjega okrajnega sodišča.

Čikaški Fieldov muzej prost za otroke.

Chicago. — Direktor Fieldovega muzeja vabi starše v Chicago in okolici, naj pošljejo otroke v muzej, ki je za mladino najboljše letovišče. Muzej je odprt od devetih zjutraj do šestih zvečer in vstop otrokom je vedno prost.

Čikaški zverinjak dobil nove opice.

Chicago. — Večje število brbljavih orang-utangov iz Afrike, resno se držičih madrilov iz Afrike in ena sama opica z rdečim obrazom s Formose je letos med novimi prebivalci v zverinjaku v Lincoln parku.

Devet rudarjev ranjenih.

Birmingham, Ala. — Pri eksploziji plina v bližnjem premo-govniku Hamilton Slope dne 28. junija je bilo devet delavcev ranjenih.

Vzgoja je podlaga dobre osebnosti

Starši morajo paziti, da otroci ne postanejo izbirčni v potrebah; regularnost v hrani.

Vzgoja otrok mora biti taka, da se njih navade ucepijo v njih sistem potom skušenj, vaj in izobrazbe. Razvoj otrok prične že takoj po rojstvu. Otrok, ki se priuči ene navade, mu jo je težko izbiti iz glave pozneje. Tako pravi dr. H. R. Hoffman, ki ima opraviti z razvojem otrok. Navade, ki se jih otrok priuči v zgodnji mladosti, postanejo pravi standard v poznejši dobi. Po teh navadah potem sodimo vsakega človeka.

Zelo zgodaj v življenju vsak otrok pokaže gotove lastnosti za stvari, ki se mu dopadejo in stvari, ki jih ne mara. Te lastnosti so najpriprostejšega značaja, kot pri hrani, spanju in odklonjenju stvari, ki mu niso ljube.

Te navade ali razvade, ki jih otrok prične uporabljati v zgodnji dobi življenja, postanejo del njegave samega, se mu tako uko-reninijo potom vednega ponavljanja, da sestavljajo celo osebnost dotičnega človeka. Po teh stvarih ali navadah vsakega človeka potem sodimo, te navade tvorijo njegovo personaliteto ali osebnost.

Radi tega pa je otročja doba najpripravnejša, da pričnemo uvajati pri njem lepe navade, da mu ucepimo stvari v glavo, ki jih ljubimo na drugih osebah. Otročja doba je najpripravnejša, da takoj ustavimo grde razvade otroka, ki vemo da so grde in obetajo postati še slabše kot otrok doraste.

Ako vaš otrok dela razlike v hrano, je preveč izbirčen, ali hoče jesti samo gotove jedi — ako je otrok zdrav — tedaj ni ma tak otrok prave navade glave hrane. Štiri stvari so, ki povzročajo to navado:

Prva je ta, da so čisto starši sami krivi te razvade, četudi so jo ucepili otroku nevede. Če se preveč zanimamo, kaj otrok je, tedaj postane otrok preveč izbirčen, pri vsaki jedi pri mizi se prične tak otrok mrcvariti in mati seveda mu posveča preveč pozornosti in otrok postane izbirčen brez potrebe, če je zdrav.

Ako govorite o njegovih razvadah v hrani drugim ljudem in vas otrok ališ, tedaj mu pade v glavo, kako važnega pomena je on v družini, kar ga naredi pravega bogca v družini. Tak otrok hoče vedno biti nekaj posebnega doma.

Druga stvar je ta, da ga morate ne prehranjujete vestno. Otrok mora imeti navadno hrano, ki je redilna in dobro prekuhanja, ki je lahko prebavljiva. Ako dajate otroku kavo, čaj in močno zabeljena jedila in pa preveč sladkarij, tedaj bo vaš otrok gotovo izgubil naravno slast in apetit za hrano. Tak otrok bo odklonil jesti priprosto hrano, ki je edino prava za razvijanje njegovega telesa.

Večjega pomena je tudi dejstvo, da mora vsaka mati navaditi svojega otroka na regularnost, to je, ne sme basati vanj hrano vsak čas. Imeti mora gotov čas vsak dan ob gotovi uri, da ga vedno ob tistem času navadi na prehranjevanje.

Ako imate kakšen vzrok, da morate radi kakih zadržkov počakati z vašo jedjo, dajte otroku jed vseeno ob določenem času. Če pa ga navadite, da je med jedjo, tedaj je njegov želodec izpostavljen raznim boleznim, ker je preobložen. Ako pa dovolite, da otrok ne dobi hrane ob določenem času, tedaj je njegov prebavni sistem vržen iz reda.

Tretjič, če otrok postane izbirčen s hrano, tedaj je to lahko tudi znamenje, da nekaj ni v redu z otrokom, da njegov živčni sistem ne deluje kot bi moral, če je otrok zdrav. Ako otrok slabo spi, je razdražljiv, se razjezi ali se pa boji, tedaj je tudi lahko mogoče, da je še kaj drugega v neredu z otrokom in ne samo navada v jedi. Mogoče mu je treba zdravniške pomoči.

Vaš zdravnik je sicer pri volji vzeti ga v oskrbo in pomagati vašemu otroku ko je bolan, a bi rajši videl, da mu ga daste

v pregled ko je otrok še zdrav, da bi mu preprečili bolezen. Četrtič — je lahko nered z vašim otrokom samo emocijonalen. To je tedaj, ako otrok postane razdražljiv, če se ustraši vsake stvari, če ima čudne skrbi. V takem slučaju ne more otrok pravilno prebaviti hrane.

Ako otrok v takih slučajih ne mara jesti, tedaj ga nikar ne silite, temveč prvo poskusite premagati v njem slabo razpoloženje ter ga pripravite v veselo razpoloženje.

Otroci imajo svoje muhe glede hrane, tudi če so zdravi. Tak otrok takoj zapazi, da ste v skrbeh, ako ne mara jesti, kar ste mu dali in ve, da mu daste kar on zahteva. Boljše je v takih slučajih, da ga pustite brez kosila, kar mu ne bo prav nič škodovalo, kakor pa da mu ustrete, ker to go samo njegove kaprice, a postanejo s ponavljanjem grda razvade.

Pustite hrano pa mizi kakih dvanajset ali trideset minut, če v tem času ne mara dotakniti se hrane, vzemite jo z mize in mu ne dajte nič drugega, dokler ni čas za drugo jed ali ko-silo. Na ta način se bo otrok kmalu priučil, kdaj je čas za kosilo ter da mora jesti kar mu mati da.

SLIKE IZ NASELDIN

Veliki piknik v Sheboyganu. Sheboygan, Wis. — Pri nas se je pričela sezona piknikov. Vsako nedeljo nam priredi to ali ono društvo kako zabavo. V nedeljo 3. julija pa zopet priredi veliki piknik s plesom prvo ustanovljeno slovensko podpor-no društvo "Ilirija" pri rojaku Georgu Pircu.

Prostor rojaka Pirca je našim rojakom dobro poznan, ker se nahaja par milj izven mesta, je kot nalašč pripraven za take zabave. Tam se lahko človek giblje prosto in vtiha na krasnem vrtu med raznimi cvetlicami sveži okrepčujoči zrak.

Ker je društvo "Ilirija" prvo ustanovljeno slovensko društvo v naši naselbini in ker je društvo samostojno in praznuje leto 28. leto, ter ima skoraj 10 članov premoženja, priredi ta piknik le v zabavo članom in našim rojakom, ne glede nato, da bi se pri tem napravil dobiček.

Zato pa vabimo najuljudnejše vse rojake in brate Hrvate na to prireditev, ki bo od začetka do konca v pravo razvedrilo. Takoj ob 2. se prične tekma za deklice stare do 15 let. Vsako uro, celo mogoče vsake pol ure, bo nekaj, kar vas bo zanimalo in se boste veselo smejali.

Poleg raznih zabav pa vam so na razpolago štiri denarne nagrade v znesku 50 dolarjev, prva 20, druga 15, tretja 10 in četrta 5 dolarjev, ako toraj kupite eno vstopnico v predprodajo za 50c, pri vratih zvečer 75c, imate štiri prilike dobiti eno izmed štirih nagrad.

Za družino, ki nimajo avtomobilov, bodo najeti veliki busi. Ti bodo vozili z vogala Indiana in Osme ceste na veselični prostor. Prvi odpelje ob 1.30, drugi ob 2.30, tretji ob 3.30 popoldne. Zvečer pa 7.15 in ob osmih.

Dosedaj nam so se prijavila sledeča društva, ki se udeležijo naše zabave in se jim že vnaprej zahvaljujemo za njihovo u-ljudnost: Slovensko mladinsko podpor-no društvo "Nada", "Združeni Slovenci" št. 344 S. N. P. J., "Bratje zaveze" št. 4, "Amerikanaka Slovenka" št. 10, Hrvatsko kat. dobr. društvo Sv. Trojice, Slovenska ženska zveza, dr. sv. Cirila in Metoda. To so društva, ki so nas obve-stila, da pridejo tudi društva, ki nas iz enega ali drugega razloga še niso obvestila.

Upamo, da tudi posamezni rojaki ne bodo zaostali, zakaj bilo bi jim žal, ako se ne bi ude-ležili te veselice, ki bo nekaj, kar se povprečnik ni bilo. Za odraslo mladino imamo godbo za ples, da prav gotovo ne bo tožila, da jo še podplati arba, ker lahko si jih bodo izbrusili za nedeljo 3. julija.

Pridite vsi! Ne pozabite pripeljati s seboj vaše dece, ker za to bo izvrstna zabava, ki bo tudi vas zanimala. — Odbor.

Oskar Wilde: Neskrivnostna sfiga

Popoldne sem sedel pred kavarno de la Pajx in opazoval sijaj in bedo pariškega življenja; čašo absena pred seboj, sem strmel nad čudno podobo razkošja in siromaštva, ki se je razvijala pred menoj. Naenkrat zaslišim, da me nekdo klic. Ozrem se in ugledam lorda Murchisona. Odkar ava sedela pred desetimi leti skupaj na šolskih klopih, se nisva več videla; presenečen sem bil, da ga zopet vidim, in toplo sva si segla v roke. V Oxfordu ava si bila dobra prijateljica. Strašno sem ga imel radi: čeden je bil, duhovit in spodoben. Dejali smo, da bi bil najboljši mladič, če ne bi vselej govoril resnice. Mislim pa, da smo ga včasih temu obdvovali zaradi njegove iskrenosti. Zdaj se je znatno izpremenil. Plaho je gledal in nestrno, kakor da bi ga morila huda skrb. Mislim sem si, da ga ne muči moderni skepticizem, kakaj Murchison je bil skozinokoz tory in je tako trdno verjel na pentatev, kakor je verjel na zbornice lordov. Sklepal sem, da je ženska vmes, in sem ga vprašal, če je oženjen.

"Prebalo razumem ženske," je odgovoril.

"Dragi moj Gerald," sem dejal, "ženske terjajo ljubezen in ne razumevanje."

"Ljubiti ne morem, če ne morem zaupati," je odgovoril.

"Mislim, da ti skrivnost teži življenje, Gerald?" sem vzkliknil. "Kar razodeni mi jo."

"Peljiva se na sprehod; tu je preveč ljudi," je odgovoril. "Ne, le žoltega voza ne, raje drugo barvo. Da, temnozeleni tamle mi je všeč."

In nekaj trenutkov pozneje ava že dirjala po bulvaru v smeri proti Madeleine.

"Kam pa se peljeva?" sem vprašal.

"Kamor hočeš," je odgovoril. "V restorant Bole. Tam bova obedovala in mi boš povedal, kako je s teboj."

"Najprej bi tebe rad ališal," sem dejal. "Povej mi svoje skrivnosti."

Iz suknje je vzel malo, s srebrnom okovano listnico iz safijana in mi jo izročil. Odprl sem jo. V njej je bila fotografija ženske. Viskosa je bila in vitka in je izgledala nenavadno alikovitno s svojimi nedoločnimi očmi in razpuščeni lasmi. Kakor jasnovidka je bila in v bogato krzno opravičena.

"Kaj praviš o obrazu?" je dejal. "Ali mu je zaupati?"

Pozorno sem ga motril. Obraz je izgledal kakor obličje človeka, ki nosi skrivnost, pa nisem mogel reči, če je dobra ali zla ta skrivnost. Njena lepota je bila iz premočnih skrivnosti spletene lepota — lepota duševne in ne plastične narave — in rahel nasmehek, ki ji je igral okrog usten, je bil prefin, da bi bil sladak.

"Torej," je vzkliknil nestrno, "kaj praviš?"

"Glaconda v soboljevin!" sem odgovoril. "Povej mi, kar veš o njej."

"Zdaj ne," je dejal. "Po obedu." In začel je govoriti o drugih rečeh.

Ko nama je natakak prinesel kavo in cigarete, sem opomnil Gerald na njegovo obljubo. Vstal je s svojega sedla, šel dvakrat ali trikrat semintja; potem se je spustil na naslonjalec in mi pripovedoval naslednjo zgodbo:

"Nekega večera," je dejal, "sem šel po Bond Street. Bila je strašna gneča voz in promet je skoro zastajal. Prav ob trotuarju je stal majhen, tof-brum, ki je — sam ne vem zakaj — zbudil mojo pozornost. Ko sem šel mimo, je gledal skoz okno obraz, ki sem ti ga popoldne pokazal. Takoj me je prevzel. Vso noč in ves naslednji dan sem mislil nanj. Hodil sem po preklancih česti gorinoli, pogledal v vsak voz in čakal na žolti brum. Ampak ma belle inconue nisem našel in končno sem mislil, da so bile le sanje. Teden dni pozneje sem obedoval pri madami de Rastall. Obed je bil napovedan na osmo uro, ampak ob pol devetih smo se zmerom čakali v salonu. Končno je sluga odprl duri in javil ladi Alroy. "Ta je bila dama, ki sem

je lakal. Počasi je vstopila, izgledala je kakor mesečni žarek v sivih spicah in na veliko radost sem bil pozva, da jo popeljem k mizi. Ko smo posedli, sem pripomnil čisto nedolžno: "Menim, da sem vas pred nekaj dnevi videl na Bond Street, ladi Alroy." Prebledela je in mi zaslepetala: "Prosim Vas, ne govorite tako glasno, da vas kdo ne sliši." Neprijetno mi je bilo, da sem tako slabo začel, pa sem planil v razgovor o francoskih dramah. Prav malo je govorila, vedno z enakim tihim in zvenčim glasom, kakor iz plave bo-jazni, da kdo priliakuje. Strašno sem se zaljublil, blazno, in nepopisno ovdušje skrivnosti, ki jo je obdajalo, je zbujalo v meni strašno radovednost. Ko je odšla — in odšla je kmalu po obedu — sem jo vprašal, če jo smem obiskati. Nekaj trenutkov se je obotavljala, ozrla se in je kakor iz bojazni, da je kdo v bližini, in mi dejala: "Jutri ob tričetrt na pet." Madamo de Rastall sem prosil, da mi pove kaj o njej, ali vse, kar sem izvedel, je bilo, da je vdova in da ima čudovito lepo hišo v Park Lane; in ko je znanstven Schmock začel dolgočasno raz-povedo o vdovah in dokazoval s zgledi, da so vdove za zakon naj-prikladnejše, sem vstal in odšel domov.

Naslednji dan sem prišel v Park Lane točno ob napovedani uri, ampak strežaj mi je dejal, da je ladi Alroy ravno odšla zdoma. Šel sem v klub ves od-srečen in vznemirljen. Po dolgem premišljevanju sem si napisal pismo in jo vprašal, če mi je dovoljeno, da drugič posku-sim svojo srečo. Nekaj dni nisem prejel odgovora, navsezad-nje pa sem prejel malo pisemce: v njem je stalo, da bo v nedeljo ob štirih doma. In v pisem-cu je bil nenavaden postskriptum: "Prosim Vas, ne pliate mi več sem. Vzrok Vam po-več ob svidenju." V nedeljo me je sprejela in je bila čudo-vita. Ko sem odhajal, me je prosila, da naj pismo, če ji še pišem, naslovim na Mr. Knox v Whitakers Library. "Vzroki so, ki mi branijo prejetje pi-sam doma," je dejala.

Po zimi sem jo videl pogosto in ovdušje skrivnosti se ni od-grnilo nikdar. Časih sem mi-slil, da je v oblasti moča, ampak izgledala je tako nedostop-na, da sem opustil to misel. Teko mi je bilo razvozljati uganko, zakaj podobna je bila onim ne-navadnim kristalom, ki se ka-žejo v muzejih in so časih jasni in se potem zopet skale. Kon-čno sem se odločil, da jo povprašam, če hoče postati moja žena. Ves bolan in truden sem bil od skrivnosti, ki je vanjo zavijala vse moje oblike in redka pisma, ki sem jih ji pisal. Pisal sem ji na knjigarno in jo vprašal, če me sprejme prihodnji ponde-ljek. Ona mi je pritrčila in v sedmih nebesih sem bil od na-vdušenja. Ves očaran sem bil: vzile skrivnosti, sem mislil te-da, valed skrivnosti, vem sedaj. Ne, ženska je bila, ki sem jo ljubil. Skrivnost me je vzne-mirjala, da sem norel. Zakaj mi je slučaj pomagal na sled?

"Torej si odkril skrivnosti!" je odgovoril. "Preasdi sam."

"Bojim se, da sem jo," je od-govoril. "Preasdi sam."

Ko je bil ponedeljek, sem šel s svojim stricom zajtrkovat in okoli štirih sem bil v Maryle-bone Road. Kakor ti je znano, stanuje stric moj v Regenta Parku. Hotel sem v Piccadilly in sem prerezal pot preko mno-goštevilnih revnih ulic. Naen-krat ugledam pred seboj ladi Alroy, globoko zastrto in urnih korakov. Dospel do posled-nje hiše v ulici, je šla po stopni-cah, vzela kluko iz torbice, od-pria in vstopila. Tu je skriv-nost, sem si mislil. Stopil sem hitreje in opazoval hišo. Ka-kor premoščee. Na pragu je le-žal njen robec, ki ga je spustila na tla. Potem sem razmišljal, kaj sedaj. Sklenil sem, da ni-mam pravice jo zasledovati in sem se odpeljal v svoj klub. Ob šestih sem jo obiskal. Na zofi je ležala v halji, s srebrnom pre-tkani, speti z nenavadnimi gra-nati, kot jih je vedno nosila. "Veseli me, da vas vidim," je dejala. "Ves dan sem bila do-čudna." Pogledal sem jo začuden,

potem sem vzel robec iz žepa in ji ga izročil.

"Ta robec vam je padel danes popoldne v Cummorestreet na tla, ladi Alroy," sem ji dejal mirno. Vsa preplašena me je pogledala, ne da bi vzela robec. "Kaj ste delala tam?" sem vprašal. — "Kakšno pravico imate, da me vprašujete?" je odgovorila. — "Pravico moža, ki vas ljubi. Prišel sem, da vas pro-sim za roko." Zakrila je obličje s rokama in zajokala. "Povej-te mi vse od kraja," sem nade-ljeval. Vstala je, pogledala mi naravnost v obličje in dejala: "Lord Murchison, nič vam ni-mam povedati." — "Tam ste lakali nekoga," sem zakričal, "to je vaša skrivnost." Strašno je prebledela in dejala: "Nikogar nisem lakala." "Ali ne morete povedati resnice?" sem vzklik-nil. "Povedala sem jo," je od-govorila. Norel sem, ves iz se-be. Ne vem, kaj sem dejal, am-pak strašne reči sem ji rekel. Končno sem planil iz hiše. Pi-sala mi je naslednji dan pismo, neodprto sem ji vrnil in sem se odpeljal s Calaville na Norve-ško. Čez mesec dni sem se vr-nil in prvo, kar sem videl v "Morning Postu", je bilo mrtva-ško naznanilo ladi Alroy. V operi se je prehladila in umrla pet dni pozneje za pljučnico. Zaklenil sem se in nisem videl nikogar. Tako blazno sem jo ljubil. Moj Bog, kako sem jo ljubil, to ženaki!

"Potem si obiskal seveda ju-lico in hišo," sem dejal.

"Da," je odgovoril.

"Nekoga dne sem šel v Cum-mor Street. Nisem si mogel po-magati. Dvom me je mučil. Potrkal sem na duri in dostojna dama mi je odprla. Vprašal sem jo, če oddaja sobe. "Da, da, gospod," je dejala, "salon je pravzaprav oddan, ampak dame nisem videla že tri mesece. In ker soba ni plačana, jo lahko vzamete." Ali ta dama?" sem dejal, in ji pokazal podobo. "Da, da!" je vzkliknila, "ta je. In kdaj se zopet vrne?"

"Dama je mrtva," sem odgo-voril. "Oh, moj Bog," je dejala gospa, "oh moj Bog, moja naj-boljša stranka. Tri gvineje mi je plačevala na teden, pa ni drugega delala, kot sedela je ča-sih v salonu." Ali se je sasta-jala s kom?" sem vprašal. Am-pak gospa mi je zagotavljala, da je bila zmerom sama in da se ni z nikomur sestajala. "Kaj, za božjo voljo, je počela tu?" sem vzkliknil. "Le v salonu je se-dela, čitala knjige in pila časih čašo čaja," je odgovorila gospa. Nisem vedel, kaj bi rekel. Dal sem ji cekin in odšel. "Kaj mi-sliš, pomeni to? Ali misliš celo, da je tenaska resnico govorila?"

"Seveda," sem odgovoril.

"Zakaj pa je ladi Alroy hodi-la tja?"

"Ljubi moj Gerald," sem od-govoril, "ladi Alroy je bila da-ma z manjšo skrivnostjo. Naje-la je sobo iz zabave, da je hodi-la tja, zastrta s pajčolanom, in si domišlja, da je junakinja ro-mana. Pregarjala jo je strast skrivnostskarjenja, sama pa je bila neskrivnostna sfiga."

"Meniš v resnici?"

"Prepričan sem," sem odgo-voril.

Vzel je listnico iz safijana, jo odprl in pogledal podobo. "Kdo ve" je dejal končno.

NAZNANILO.

Cleveland, Ohio. — Izredna seja Clevelandске federacije S. N. P. J. se vsi prihodnjo sobo-to večer dne 2. julija v navad-nih prostorih. Društvenim za-stopnikom se priporoča, da so vsi navzoči na tej seji.

Predsednik.

Due darili za nove naročnike

Kdo se potrdi v sedanjí knji-parni in dobi osem polnovred-nih literarnih naročnikov za dva-letni "Prezore" in polno ob-vesto upravitelja, dobi hrano samonapojne pisane pore

in avtomatični svistalki

s lipin vlatim znakom S. N. P. J.

BISERI IZ SVETOVNE LITERATURE

Charles Dickens:
Sedem ubogih popotnikov

(Dolje.)

V vsaki bitki je bil polk razredčen, toda vedno so padle nadomestili z najboljšimi vojniki, kajti slava o tem polku pod praporom Richarda Doubledieka je šla po vsem svetu in mlade moške navduševala, da so pogumno šli pod ta prapor. Tako je polk slavno izšel iz vojne na polotoku in tako tudi leta osemnajst dvanajstega na Bajadosu. Vsa angleška armada je slavila polk in ni ga bilo dečka z bobenčkom, da bi ne vedel legende o dveh prijateljih, majorju Tauntunu s temnimi jasnimi očmi in praporščaku Richardu Doubledieku, ki mu je bil naklonjen in katerega so videli povsod z njim ter je v angleški armadi postal najslavnejši junak.

Nekega dne so na Bajadosu, ko ni bilo posebno viharno, temveč so samo puške precej vztrajno pokale iz oblegovanih strelskih zakopov — naskakovali Francoze, pred katerimi sta se po divjem naskoku nenadoma

znala naša častnika. Pred Francozi je bil častnik, ki je navduševal svoje moške — bil je pogumen, lep in galanten častnik kakih trideset in pet let; njega je Doublediek v naglici, skoraj bi dejal trenutno zapazil, toda videl je dobro. Posebno je zapazil, kako je ta častnik zamahnil s svojimi mečem in s pretresujočim in podvigovalnim krikom klical skupaj svoje ljudi, da so kar trumoma ustreli skoraj istočasno in major Tauntun je padel.

Preteklo je deset minut in Doublediek se je povrnil na mesto, kjer je oblegal njegov najboljši prijatelj in katerega povrniki se je mazal v blatu in ilovici poškropljeni s krvjo. Uniforma majorja Tauntuna je bila razpeta na prsih in na srčici so se rdečili kar trije madeži, iz katerih je curjala kri.

"Doublediek!" je rekel. "Umiram."

"Za boga, nikar!" je zastokal drugi, urno pokleknil poleg njegovega, ga prijel pod ramena in ga dvignil od tal. "Tauntun, moj prijatelj, moj angelj varuh, moji prijatelji, najdražji, najboljši

in najbolj udarni mi dobrotnik! Tauntun, prosim, za božjo voljo!"

Svetle temne oči — tako zelo, zelo temne sedaj na bledem obrazu — so se nasmehnila, in roka, katero je poljubil pred trinajstimi leti, je omahnila na nekakih trideset in pet let; prsi.

"Piši moji materi. Zopet boš prišel domov. Povej ji, kako sva postala prijatelja in v utehu ji bo to, kakor je v utehu meni."

Ničesar več ni dejal, samo slabotno je zamahnil z roko preko čela, nad katerimi je veter majal kodraste lase. Praporščak ga je razumel. Oni se je zopet nasmehnil, ko je to videl, potem pa je udano obrnil glavo proti ramenu prijatelja, ki ga je podpiral in mu umrl na prsih.

Ni ga bilo očesa, ki bi se ne poročilo tistega žalostnega dne, ko se je ozrlo na praporščaka Richarda Doubledieka. Pokopal je prijatelja na polju in postal je zapuščen, oropan človek. Poleg svojih dolžnosti je očividno imel samo še dve skrbi v življenju: eno, da odda Tauntunu materi šopek kodrov, ki jih je po zadnji želji odstrigal svoji prijatelju, drugo pa, da dobi francoskega častnika, ki je

zbral ljudi, da so ustreli Tauntuna. Nova legenda se je zdaj razširila med četami in ta je bila, da se bodo jokali na Francoskem, ko se bo on srečal s francoskim častnikom.

Vojna je trajala dalje in bitke so se bile na enak način — s francoskim častnikom na eni strani in z besnim poveljnikom na drugi — dokler ni prišlo do bitke pri Toulousu. Pri povratku iz bitke so bile javljene domov na Angleško sledeče besede: "Težko ranjen, toda ne nevarno." — Poročnik Richard Doublediek."

O krestu leta osemnajstega stotina se je poročnik Richard Doublediek vrnil na Angleško kot zagorel vojak trideset in sedem let star in invalid. Prinesel je s seboj kodre, katere je imel spravljene blizu arca. Veliko francoskih častnikov je že videl od onega dne, veliko strašnih noči je prebil, ko je z laterno in s krdelom svojih ljudi lakal svoje ranjence. Pomagal je tudi Francozom, ki so ležali ranjeni in onemogli, toda obraza, kakoršnega je videl po silki v spominu na francoskega častnika, ni videl nikjer. Dasi je bil slaboten in so ga skelele rane, ni izgubljal čisto nič časa, temveč odšel dol v Frome v okraju Somerset, kjer je bil dom Tauntunove matere. V sladkih, sočutnih besedah, kakoršen bi človeku komaj mogel priti na um v večeru kot je nocoj ji je govoril, za sinom, ki je bil edinec ovčevole matere.

Bila je nedelja in ženica je tiho in pokojno sedela pri oknu ob vrtu ter čitala sveto pismo. Čitala si je s tresočim glasom prav tisto vrsto, ki pravi: "In slišal sem ukaz: 'mladi mož, rečem ti, vstani!'"

Moral je stopiti mimo okna in zdelo se mu je, kakor da gledajo nanj jasne, temne oči iz preteklosti. Njeno srce ji je povedalo, kdo je bil in hitro je priskočila k vratom ter se mu je vrgla okoli vratu.

"Rešil me je iz prepada, napravil iz mene človeka in me izvelkel iz sramote." Bog ga blagoslovi na vse večne čase. In blagoslovi ga tudi bo."

"Bo!" je odvrnila ženica. "Saj vem, da je v nebesih!" potem pa je bridko zajokala: "Toda moj ubogi, dragi sin! Moj ljubljani sin!"

(Dolje priložiti.)

Fantje bodo tudi kazali prsa!

New York. — Za prihodnjo sezono se obetajo moške srajce z globoko izrezanimi prsmi. Ovratnikom, ki so dolga leta davili moške, se nupoveduje konec.

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (June 30-1927) pomeni, da vam je naročnina potekla ta dan. Ponovite jo pravočasno, da vam lista ne ustavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, je mogoče vstavljen v sled napakega naslova, pišite nam dopisnico in navedite stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri katerih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$6.00 in za pol leta pa \$3.00. Člani S. N. P. J. doplačajo za pol leta \$2.40 in za celo leto \$4.80.

Za mesto Chicago in Cicero za celo leto \$7.50, pol leta \$3.75, za člane \$6.30.

Za Evropo stane za pol leta \$4.50, za vse leto pa \$9.00.

Tednik stane za Evropo \$1.70. Člani doplačajo samo 50c za poštnino.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO

"PROSVETA"

2657 S. Lawndale Ave.

CHICAGO, ILL.

RAZNO.

Socialistično ženstvo. — V evropskih deželah so se po vojni znatno povečale organizacije socialističnega ženstva, posebno v zadnjih treh letih. Vselej, kadar zboruje socialistična delavska internacionala, zboruje istočasno na posebnih sestankih pod okriljem svojih organizacij socialistično ženstvo. Od časa do časa imajo v propagandistične in organizatorične svrhe "ženski dan". V tem letu so se vršili veliki zbori socialističnega ženstva v Nemčiji, Švici, Franciji, Varšavi, na Čehoslovaškem itd. "Ženski dan" je bil dobro izrabiljen za socialistično agitacijo med jugoslovanskim ženstvom. Dne 29.—30. julija se bo vršila v Parizu mednarodna konferenca zastopnic strokovno organiziranega ženstva in v istem času se bo vršil tudi kongres Mednarodne zveze strokovnih unij (amsterdamske internacionalne).

Še 1 dan časa

ZELO VAŽNO ZA NAROČNIKE PROSVETE.

Po sklepu naše glavnega odbora S. N. P. J., zbirajočega meseca februarja, 1927, se POVIŠA NAROČNINA ZA DNEVNIK PROSVETO ZA \$1.00.

Ta sklep stopi v veljavo od 1. julija, 1927, naprej. Upravištvu želimo, da naročniki in članstvo ta sklep upoštevajo, kajti bil je potreben, da se ohrani list, kakoršen je, povečan na sedem kolon še za naprej in tako da imajo naročniki več dobrega gradiva.

Seja je tudi sklenila, da se za vsem naročnikom, ki so že sedaj naročniki na list, prilika, da lahko plačajo po stari ceni svoje naročnino in vsi, ki tako želijo, lahko to izvrše do 1. julija, 1927. To velja tudi za vse one, katerim poteka naročnina po 1. juliju, da lahko plačajo sedaj za naprej še po stari ceni.

Bratje in sestre, sedaj imate priliko, da pošljete naročnino, predno stopi v veljavo nova cena. Časa je še 1 dan, vendar hitite s pošiljatelji vaše naročnine in pridobite še kakšno novo naročnino. Zapomnite, da je čas do 1. julija, 1927.

Cene po 1. juliju, 1927, bodo: Dnevnik za celo leto \$4.00, za pol leta \$3.00.

Člani doplačajo za celo leto \$4.80, za pol leta \$2.40.

Za staro domovino stane za celo leto \$9.00, za pol leta \$4.50. Za mesto Chicago in Cicero, za celo leto \$7.50, za pol leta \$3.75.

Te nove cene stopijo v veljavo takoj po 1. juliju, 1927.

FILIP GODINA, upravitelj.

POZOR!

RADA BI IZVEDELA,

kje se nahaja Jos. Ražem, doma iz Lokve pri Divači na Krašu. Svoječasno je bival v Westland Camp 25, Box 5, Michigan. A sedaj ne vem, kje je. Cenjena rojake uljudno prosim, če kdo ve za njegov naslov, naj mi to naznani, ako pa bode sam čital te vrstice, naj se priglasi, ga prosim, svoji teti, Ursuli Kučer, št. 183 Šenožeča, Venezia Giulia, Italija. — (Adv.)

VARNAN PRIJED SLOVENSKE ORGANIZACIJE V CHICAGO.

Mladinski oddelak društva S. N. P. J. v Chicagu, piknik v La Grange parku, Forest Preserve, dne 31. julija. Piknik društva "Zveza" št. 70 J. S. E. J. dne 4. julija pri Vidmarju v Willow Springsu.

Pioneer. Piknik dne 14. avgusta v Wildmarjem vrtu, Willow Springs, Ill.

Zastoj naduljševim in onim, ki trpe vlad mrlice

Brezplačno poskušajte, ki se je lahko vlad mrlice, hudo stisniti ali izguba časa.

Ako trpite vlad mrlice, napadov na dihanje ali mrlice; ako vas deva, kot bi vas imelo naduljšiti ob vašem vdihu svetlega zraka, tedaj ne odlašajte pošliti na Frontier Asthma Co. po brezplačno poskušano metodo. Brezplačno kile tipke, ali če v to časopis ali pravno varnostno v zdravilo, vseno narolič do brezplačne skrbila. Ako trpite se vse življenje in ste noreni kaj vse poskusili, da bi se rešili tega strašnega trpljenja, nadele bi se tudi če ste nad vsem ubagali, vseno pitate po to brezplačno poskušano.

Brezplačno poskušano kupen. Frontier Asthma Co., 1212 E. Frontier Bldg., 442 Niagara St., Buffalo, N. Y. Pošljite vašo brezplačno poskušano metodo na:

Ali želite imati pravilno pisanje in čitani angleško? Naroči "Slovensko-angelsko slovnico", katere je izdala in ima na prodaj Književna matica S. N. P. J.

VABILO NA VELIKI PIKNIK

kategora priredi

DRUŠTVO "SLOVENSKI NARODNI DOM"

v Waukegan, Ill.

dne 4. julija 1927 v Možina Parku

(ali na nekdanji Francinovi farmi), znanj med 11. in 12. cesto, North Chicago—Waukegan, Ill.

Uljudno vabimo slavno občinstvo domače in iz bližnje okolice, da nas posetite v obilem številu. Kakor vselej bomo imeli na razpolago raznovrstno zabavo, točna in dobra postrežba jamčena vsem.

Torej na svidenje v Možina Parku, kliče in Vabi

ODBOR!

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.

ima v zalogi sledeče knjige:

AMERIŠKI SLOVENCİ—izvrstna krasna knjiga, obsega 682 strani, trdo vezana, vredna svoje cene, stane \$5.00
Slovensko-Angelska Slovnica—zelo potrebna in lahko razumljiva knjiga za učenje angleščine, s dodatkom raznih koristnih informacij, stane samo \$2.00
Zakon Biogenizma—tolmači naravne zakone in splošni razvoj, knjiga iz katere zamorete črpati mnogo naukov za telesno in duševno dobro \$1.50
Pater Malaventura—V Kabaretu—zanimiva povest iz življenja ameriških frančižanov, in doživljaj rojaka, izvrstno upopolnjena s slikami \$1.50
Zajedatelj—resnična povest iz prave ilustracije doleži skritaga dela življenja slovenskih delavcev v Ameriki \$1.75
Jimmie Higgins—krasna povest, ki jo je pisal sloviti ameriški pisatelj Upton Sinclair, poslovenil pa Ivan Molek \$1.00
Zapisnik 8. redne konvencije S. N. P. J., 252 strani mehko vezana, stane samo \$0.50
"Hrbitenica"—drama v treh dejanjih s prologom in epilogom—mehko vezana, stane samo \$0.25
"Informator"—knjižica z vsemi potrebnimi podatki o S. N. P. J.—zelo priporočljiva za člane—stane samo \$0.20

Pišite ponje na:

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJEMA VSA V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Cene zmerne, unijsko delo prve vrste. Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue
CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTMENA POJASNILA

Ivan Sergijevič Turgenjev:

NESREČNICA

Poslovenil I. P.

(Dolje.)

— Vidva sta tedaj bila v gledališču, je vzkliknil in mahnil je z rokama. — Kako, da vaju nisem videl. Vsekakor morata iti z menoj večerjat. Pojdimo; jaz vaju pogostim.

Mladi Ratč je bil jako vesel in navdušen.

Njegove oči so begale semtertja; trudil se je biti ljubeznjiv, rdeče pege so se pokazale na njegovem obrazu.

— Kakemu veselemu dogodku se imamo zahvaliti? je vprašal Fustov.

— Kakemu? Ali bi rada izvedela.

Viktor naju je odpeljal v stran, izvlekel iz žepa cel šop tedanjih rdečih in modrih bankovcev in jih potresel v roki.

Fustov se je začudil.

— Ali je vaš oče postal tako radodaren?

Viktor se je zasmejal.

— Ta bo radodaren! Kako tišči žep ...!

Danes jutraj sem ga poprosil denarja. Kaj mi-alite, da mi je odgovoril ta stiskač? Rekel je, da se enkrat hoče plačati moje dolgoe, vatevši teh petindvajset rubljev! Silite, vatevši teh petindvajset rubljev! Ne, milostjivi gospod, te mi je poslal, mi je poslal Bog, ko je videl revščino.

— Ali ste koga oropali? je rekel navdušeno Fustov.

Viktor je zmračil čelo.

— Pa brž oropal! Prigrjal sem. Obral sem nekega častnika od garde! Baš včeraj je prišel iz Petrograda. In kako se je to zgodilo! Vredno je, da povem ... pa tukaj ni prijetno. Pojdimo k Jaru, da vas pogostim.

Midva bi bila morda morala odreči, pa šla sva, ne da bi se kaj izgovarjala.

XV.

Pri Jaru so nas peljali v posebno sobo, prinesli so nam večerjo in šampanjca. Viktor nam je na drobno pripovedoval, kako se je sešel v neki prijetni hiši s tem častnikom, jako ljubeznjivim mladenčkom iz dobre družine, kateremu pa manjka malo pameti; kako sta se sešnanila, kako ga je ta častnik poprosil igrati durak s starimi kvartami s tem pogojem, da bo on igral na srečo Viljeiminino, Viktor pa na svojo lastno srečo, in kako sta potem začela igrati za denar.

— A jaz imam, jaz imam, je vzkliknil Viktor, ter skočil je pokonci in udaril ob dlani — vsa skupno šest sto rubljev v žepu. Pomislite si! S pričetka sem vselej izgubil ... Kak položaj?! Sam ne vem, po čigavih priporočilih se je sreča obrnila na mojo stran. Ta se je razvnel in kazal mi je svoje kvarte ... Glejte! dobil sem sedemsto petdeset rubljev! prosil me je še vedno, da bi še dalje igrala. Ne boš, dragi moj, misli sem si, greh bi bilo zametavati tak božji blagoslov; vzel sem kapo in hitro sem jo potegnil! Zdal mi ni treba uklanjati se starcu, in lahko pogostim svoje tovaršice ... Ej prinesite ga še eno steklenico! Trečimo, gospoda!

Trčili smo z Viktorjem, dasi njegovo nama pripovedovanje ni bilo povšeči. Delal se je ljubeznivega, šaljivega in visokega, pa bil je še zopnejši. Viktor je zapazil, da je nama zoprn, začel je redkeje govoriti in skremil je obraz. Začelo se mu je zdehati, izjavil je, da hoče spat, ozmerjal je s svojo navadno surovostjo natakarka, da pipa cev ni osnažena, in obrnil se je s srditim obrazom k Fustovu, prav kakor bi ga hotel poklicati na dvoboje.

— Poslušajte, Aleksander Davidovič, je rekel — povejte mi vendar, zakaj me prezirate?

— Kako? rekel je moj prijatelj, ki precej ni vedel, kaj bi mu odgovoril.

— Da, kako ... jaz dobro čutim, da me prezirate in ta le gospod (pokazal je s prstom name) tudi! In kakor bi se vi odlikovali z vi-

seko pravstvenostjo, pa ste ravno tak grešnik, kakor mi val. Se hujši! Tiha voda še več brega udere, pravi pregovor.

Fustov je zarudel.

— Kaj hočete reči s tem? je vprašal.

— To, da se nisem oslepel, a dobro vidim, kaj se godi pred mojim nosom; kako lažite vi za mojo sestro ... In jaz nimam nič proti temu, ker privi to ni v mojih pravih, a drugič je moja sestra Suzana Ivanovna vse take težave poskusila ... Samo mene ni treba prezirati.

— Vi sami ne veste, kaj klepetate! Vi ste pijani, je rekel Fustov, jemajoč plašč s stene.

— Prevaril je pri igri kakoga bedaka, in zdaj laže, vrag vedi kaj!

— Prevaril! Zakaj ste pa pili vino? Saj je bilo kupljeno s prigranjeni novci. Kaj bi la-gal? Kaj sem jaz kriv, da je Suzana Ivanovna v svojem prošlem življenju ...

— Molčite! je zakričal Fustov nad njim.

— Molčite ... ali ...

— Ali kaj?

— Vi sami veste, kaj. Peter pojdiva.

— Aha! je nadaljeval Viktor; — velikodušni vitez se pripravljaja na beg. Vidi se, da ne mara ališati resnice! Seveda, resnica oči kolje.

— Pojdiva, Peter, je ponovil Fustov, izgubivši svojo hladnokrvnost. — Pustiva tega malopridnega mladiča.

— In ta mladič se vaju ne boji, je zakričal za nama. — Ta mladič vaju prezira, čujeta!

Fustov je tako naglo stopal po ulici, da sem ga jedva dohajal. Na mah je pa obstal, in se osorno obrnil nazaj.

— Kam pa ti? sem ga vprašal.

— Izvedeti moram, kaj ta bedak ... V pijanosti bo še izdal, Bog ve, kaj ... Samo ti ne hodi za menoj ... jutri se vidi. Z Bogom!

In hitro je stisnil mojo roko in odšel proti Jarovi gostilnici.

Drugi dan nisem nič videl Fustova, tretji dan sem se podal v njegovo stanovanje, in tam sem izvedel, da je odpotoval k svojemu stricu, ki biva na deželi blizu Moskve. Povprašal sem, da li ni pustil kakoga pisma name, pa nikakr-nega pisma ni bilo. Povprašal sem slugo, ali ne ve, kako dolgo ostane Aleksander Davidič na deželi. "Kakih štirinajst dni, ali pa še dalj, kakor pride," je odgovoril sluga. In za vsak slučaj vzel sem njegov točni napis, in zamišljen sem se podal domov. Tega nepričakovanega odpotovanja iz Moskve, in celo po zimi, nikakor nisem mogel razumeti. Moja dobra teta je opazila pri obedu, da sedim; kakor bi nekaj pričakoval, in gledam zelje, kakor bi ga privratil videl v življenju. "Peter, saj nisi zaljubljen?" je vzkliknila nazadnje, oprostivši se od svojih tovaršic. Pomiril sem jo, da nisem.

XVI.

Minuli so trije dnevi. Nekaj me je vleklo k Ratču; reko mi je, da bom tam našel rešitev uganke, ki me je tako zanimala, zakaj, nisem mogel razumeti ... Pa moral bi se zopet sniti z veteranom ... Ta misel me je zadrževala. Nekega grdega februararskega večera, je zunaj razgrajal vihar in letel je sneg v okna tako močno, kakor bi kdo vanje metal pesek; jaz sem sedel v sobi in skušal čitati. Sluga je vstopil v sobo in mi je nekako začuden javil, da neka dama želi govoriti z menoj. Začudil sem se, ker dame me navadno niso obiskavale, pa vendar sem vzel, naj vstopi. Duri so se odprle in z lahkimi koraki je vstopila tenaka, vsa zavita v lahek leten plašč in rumen šal. Hitro je vrgla raz sebe plašč in šal in zagledal sem pred seboj Suzano. Jaz sem tako ostrmel, da nisem mogel izpregovoriti niti besedice, a ona šla je k oknu in oprla se je z ramo na zid, stala je negibljivo, samo prsi so se nemirno vzdigovale, oči begale semtertja, ter so lahko stokale njene blede ustne. Jazno mi je bilo, da jo je kada nenavadna nezgoda pripeljala k meni, razumel sem, prema sem bil še mlad in lahkomišalen, da se je to trenutje pred menoj končevala usoda celega življenja — bridka in teška usoda.

(Dolje priložiti.)